વિક્રમ સંવત-૨૦૩૬, શ્રાવણ વદ-૨, બુધવાર, તા. ૨૭-૮-૧૯૮૦
વચનામૃત-૩૪૪, ૩૪૯. પ્રવચન નં. ૨૦

જબ તક સામાન્ય તત્ત્વ-ધ્રુવ તત્ત્વ-ખ્યાલમેં ન આયે, તબ તક અંતરમેં માર્ગ કહાંસે સૂઝે ઔર કહાંસે પ્રગટ હો? ઈસલિયે સામાન્ય તત્ત્વકો ખ્યાલમેં લેકર ઉસકા આશ્રય કરના ચાહિયે. સાધકકો આશ્રય તો પ્રારંભસે પૂર્ણતા તક એક જ્ઞાયકકા હી-દ્રવ્યસામાન્યકા હી-ધ્રુવ તત્ત્વકા હી હોતા હૈ. જ્ઞાયકકા-'ધ્રુવ'કા જોર એક ક્ષણ ભી નહીં હટતા. દૃષ્ટિ જ્ઞાયકકે સિવા કિસીકો સ્વીકાર નહીં કરતી-ધ્રુવકે સિવા કિસી પર ધ્યાન નહીં દેતી; અશુદ્ધ પર્યાય પર નહીં, શુદ્ધ પર્યાય પર નહીં, ગુણભેદ પર નહીં. યદ્યપિ સાથ વર્તતા હુઆ સબકા વિવેક કરતા હૈ, તથાપિ દૃષ્ટિકા વિષય તો સદા એક ધ્રુવ જ્ઞાયક હી હૈ, વહ કભી છૂટતા નહીં હૈ.

પૂજ્ય ગુરુદેવકા ઐસા હી ઉપદેશ હૈ, શાસ્ત્ર ભી ઐસા હી કહતે હૈં, વસ્તુસ્થિતિ ભી ઐસી હી હૈ. ૩૪૪.

૩૪૪. સૂક્ષ્મ બાત હૈ, ભૈયા! યહ તો આત્માકી બાત હૈ. હો-હામેં કુછ મિલનેવાલા નહીં હૈ. બાહરમેં હો-હા. આહાહા..! યહાં તો, '**जब तक सामान्य तत्त्व...**' જબ તક સામાન્ય તત્ત્વ '**ध्रुव तत्त्व-ख्यालमें न आये,...**' મુદ્દેકી રકમ હૈ. ભગવાન આત્મા ચૈતન્ય રત્નાકર દીપક, બડા દેવ, વહ જબ તક સામાન્ય તત્ત્વ અર્થાત્ ધ્રુવ તત્ત્વ ખ્યાલમેં ન આયે '**तब तक अंतरमें मार्ग कहांसे सूझे...**' આહાહા..! બાહરકી ચાહે જિતની પ્રવૃત્તિમેં લાખોં, ક્રોડો પૈસા ખર્ચ કરે, બાહરમેં ધામધૂમ (કરે), પ્રભુ! માર્ગ તો બિલકુલ નિવૃત્તિકા હૈ. અંતરમેં શાંતિકા સાગર, ઉસ ઓર જાકર ઉસમેં બસે બિના, ઉસે નિજઘર બનાયે બિના દૂસરી ચીજ કોઈ ભી કરે, ઉસસે જન્મ-મરણ નહીં મિટેંગે. આહાહા..! ઈસમેં વદ્ધત્તાકા કામ નહીં હૈ, કોઈ ક્રોડો રૂપયા ખર્ચ કરે તો જન્મ-મરણ મિટે, ઐસા નહીં હૈ. આહાહા..!

'**जब तक सामान्य तत्त्व...**' સામાન્ય તત્ત્વ અર્થાત્ આત્મા ધ્રુવ. આહા..! પુણ્ય-પાપ તો નહીં, પરવસ્તુ તો નહીં, વર્તમાન પર્યાય ભી જિસકે લક્ષ્યમેં નહીં લેની હૈ, ઉસ પર્યાયકો તો ધ્રુવકો લક્ષ્યમેં લેના હૈ. આહાહા..! યહ સાર હૈ. '**सामान्य तत्त्व-ध्रुव तत्त्व ख्यालमें न आये, तब तक अंतरमें मार्ग कहांसे सूझे...**' આહા..!

તબ તક અંતરમેં જાનેકા રાસ્તા, જિસને રાસ્તા હી નહીં દેખા, જિસને રાસ્તા નહીં દેખા હૈ, વહ અંદરમેં કૈસે જાયે? અંદરમેં જાનેકી જો કલા ઔર રીત હૈ, વહ નહીં જાની હૈ તો અંદરમેં કૈસે જા સકે? ઔર અંદરમેં જા સકે બિના જન્મ-મરણકા અંત પ્રભુ, આયે ઐસા નહીં હૈ. દુનિયામેં ચાહે જિતની બાહરસે ઉલ્લાસ બતાયે યા ઉલ્લાસ કરે, પરંતુ યહ ચીજ સમજે બિના સબ બિના અંકકે શૂન્ય હૈં. આહાહા..!

કહતે હૈં, '**તબ તક અંતરમેં માર્ગ કહાંસે સૂઝે ઔર કહાંસે પ્રગટ હો?**' જો લક્ષ્યમેં હી નહીં લિયા, તો ઉસ માર્ગકી સૂઝ કહાંસે પડે? સૂઝ ન પડે તો પ્રગટ તો કહાંસે હોગા? પર્યાયમેં પ્રગટ સામાન્યકા આનંદકા અનુભવ આના ચાહિયે, વહ પ્રગટમેં ધ્રુવકે ખ્યાલ બિના અંતરમેં પ્રવેશ કિયે બિના, ઉસ આનંદકા ખ્યાલ નહીં આતા. ઔર આનંદકા ખ્યાલ ન આયે તો વહ તત્ત્વ કૈસા હૈ (વહ માલૂમ નહીં પડતા. આહાહા..! ભગવાન આનંદકી મૂર્તિ પ્રભુ હૈ. આહા..! અતીન્દ્રિય આનંદ, સર્વાંગમેં અતીન્દ્રિય આનંદ. હડ્ડી, ચમડીકા લક્ષ્ય છોડ દે, પ્રભુ! યહ તો બાહરકી ધૂલકી વસ્તુ હૈ. અંદરમેં કર્મ હૈ વહ ભી પરચીજ હૈ. પુણ્ય ઔર પાપકા ભાવ હો વહ ભી સંસાર હૈ. આહાહા..! સંસરણ ઈતિ સંસાર. સ્વરૂપ સામાન્યમેંસે હટકર પુણ્ય-પાપમેં આતા હૈ વહ સંસાર હૈ.

યહાં તો કહતે હૈં, વહાંસે હટકર અંતરમેં ન આયે, તબ તક કહાંસે સૂઝે ઔર કહાંસે પ્રગટ હો? આહાહા..! '**ઈસલિયે સામાન્ય તત્ત્વકો ખ્યાલમેં લેકર...**' સાર યહ હૈ, પ્રભુ! સમવસરણમેં તો અરબોં મનુષ્ય, ક્રોડોં મનુષ્ય (આતે હૈં). બાઘ, સિંહ ઔર નાગ (આતે હૈં), ઉસમેં ભગવાનકી દિવ્યધ્વનિ ઐસા કહતી હૈ. આહાહા..! ભગવાનકી દિવ્યધ્વનિકા યહ સાર હૈ. આહાહા..! જાનપના ચાહે જિતના હૈ, બાહ્ય ક્રિયાકાંડ ચાહે જિતની ભી હો, પરંતુ ધ્રુવ ખ્યાલમેં આયે બિના અંતરમેં કૈસે જાના વહ માલૂમ ન પડે તો જાના કહાંસે? આહાહા..! ઐસા માર્ગ હૈ. '**ઉસકા આશ્રય કરના ચાહિયે.**' ઈસલિયે, ઈસ કારણસે '**સામાન્ય તત્ત્વકો...**' એકરૂપ રહનેવાલે તત્ત્વકો, પર્યાય બિનાકી ચીજ જો હૈ, ઉસકો ખ્યાલમેં લેકર '**ઉસકા આશ્રય કરના ચાહિયે.**' ખ્યાલમેં લેકર આશ્રય કરના ચાહિયે. જો ખ્યાલમેં હી ન આયે, જ્ઞાનમેં ચીજ ન આયે, તો ઉસકા આશ્રય કહાંસે હોગા? આહાહા..! જો ભગવાન અંદર અતીન્દ્રિય આનંદકા નાથ નજરમેં, ખ્યાલમેં, જ્ઞાનમેં જ્ઞેય રૂપસે ખ્યાલમેં ન આયે તો વહાં ઠરનેકા, પ્રવેશ કરના કૈસે બને? કિસમેં પ્રવેશ કરે? વસ્તુકો તો જાના નહીં. આહાહા..! ઉપરકી માથાપચ્ચી કરનેવાલે વ્રત, નિયમ, તપકો કરે તો ઉસસે કોઈ આત્મા પ્રાપ્ત નહીં હોતા. આહાહા..! વહ તો ચિદાનંદ સહજાનંદમૂર્તિ પ્રભુ (હૈ).

'**साधकको आश्रय तो प्रारंभसे पूर्णता तक એક ज्ञायकका ही-**' સાધકજીવ-ધર્મીકો પ્રારંભસે આશ્રય લેકર '**प्रारंभसे पूर्णता तक...**' સમ્યગ્દર્શન પ્રારંભ, સિદ્ધપદ પૂર્ણ. વહાં તક આત્માકા આશ્રય કરના. આહાહા..! દિશા પલટ દેની, પ્રભુ! પર-ઓરકી દશાકી ઓર દશા હૈ, પર-ઓરકી દિશાકી ઓર જો દશા હૈ, વહ તો મિથ્યાત્વ ઔર વિકાર હૈ. આહાહા..! અપને પ્રભુકે સિવા બાહરકી ચીજકી દિશાકી ઓર જાના વહ તો સંસાર હૈ. આહાહા..! કઠિન લગે. પંચ પરમેષ્ઠીકે સામને દેખે તો ભી રાગ ઔર સંસાર હૈ. ક્યોંકિ પરદ્રવ્ય હૈ. પરદ્રવ્યમેં જાના, લક્ષ્ય કરનેસે તો રાગ હી આતા હૈ. આહાહા..!

'**साधकको...**' શાંતિકા સાધક. ધર્મકા અંતર સાધક. ઉસે '**आश्रय तो प्रारंभसे पूर्णता तक એક ज्ञायकका ही...**' આશ્રય હૈ. જ્ઞાયક-જાનન સ્વભાવકા પિંડ. ઉસકા હી પહલેસે પૂર્ણતા તક આશ્રય તો ઉસકા હૈ. બીચમેં ચાહે જિતની પ્રવૃત્તિ આયે, લેકિન આશ્રય તો દ્રવ્યકા હૈ. દ્રવ્યકા આશ્રય છૂટતા નહીં. આહાહા..! '**એક ज्ञायकका ही-द्रव्यसामान्यका ही..**' ઉસકા અર્થ-લાઈનકા અર્થ. જ્ઞાયક યાની ક્યા? જ્ઞાયક માને ક્યા? જ્ઞાયક અર્થાત્ દ્રવ્યસામાન્ય. લાઈન કી હૈ ન? વહ જ્ઞાયકકા અર્થ કિયા. દ્રવ્યસામાન્ય જો ત્રિકાલી ભગવાન, અનાદિઅનંત સનાતન સત્ય જો અનાદિસે ગુપ્ત હૈ, અપની કલા ખીલી નહીં, ઔર અપની કલા ખીલે બિના સંસારકી ચાહે જો ભી કલા હો, ૭૨ કલા, ઉસમેં કોઈ સંસારકા અંત નહીં આતા. આહાહા..! '**ध्रुव तत्त्वका ही होता है.**' કહા ન? '**साधकको आश्रय तो प्रारंभसे पूर्णता तक એક ज्ञायकका ही...**' આહાહા..! બીચમેં વ્યવહાર આયે વહ તો જાનનેલાયક હૈ. આહાહા..! આશ્રય ઔર અવલંબન તો એક જ્ઞાયકકા અર્થાત્ દ્રવ્યસામાન્યકા ધ્રુવ તત્ત્વકા હી આશ્રય હોતા હૈ. આહાહા..! ઐસી બાત કૈસી ધર્મકી? ચાહે જિતને વ્રત કરે, ચાહે જિતને દાન, દયા, તપસ્યા કરે વહ કોઈ ધર્મ નહીં હૈ. વહ તો રાગ ઔર વિકલ્પ હૈ. ...ભાઈ! યહ સબ સુના નહીં હૈ. જહાં-તહાં... યહ સુનને મિલે ઐસા ભી નહીં હૈ. આહાહા..!

ઐસા મનુષ્યકા દેહ, ઉસમેં પ્રભુ! તૂને અનંત-અનંત કાલ પરિભ્રમણ કરતે હુએ અનંત ભવ હુએ. આહાહા..! ઔર યહાંસે ભી દેહ છોડકર કહાં જાના? અપની સત્તા તો અનાદિઅનંત હૈ. ઉસ સત્તાકા કહાં રહના? ઉસકા આશ્રય યદિ કિયા હોગા તો વહાં રહેગા. આહાહા..! આહાહા..! ઐસી બાત હૈ.

'**ज्ञायकका-'ध्रुव'का जोर એક क्षण ભી नहीं हटता.**' ધર્મીજીવકો પ્રારંભસે ધ્રુવ ઓરકી ખટક, ધ્રુવકા જોર ક્ષણકે લિયે ભી નહીં હટતા. આહાહા..! ધ્રુવકો રખકર સબ બાત હૈ. ભલે ભજન હો, ભક્તિ હો, વ્રતાદિ હો, હોતા હૈ વ્યવહાર, પરંતુ

યહ ચીજ હો તો વહ વ્યવહાર પુણ્યબંધકા કારણ હૈ. અંતરકી ચીજ ન હો તો વ્યવહાર રાગ ક્રોડ કરે, આત્માકો કુછ લાભ નહીં હૈ. આહાહા..! જ્ઞાયક એક ક્ષણ ભી નહીં હટતા. '**દૃષ્ટિ જ્ઞાયકકે સિવા કિસીકો સ્વીકાર નહીં કરતી...**' આહાહા..! સમ્યગ્દૃષ્ટિ-સત્ય દૃષ્ટિ ધ્રુવકે સિવા કિસીકા સ્વીકાર નહીં કરતી. આહાહા..! દૃષ્ટિ અપના સ્વયંકા ભી સ્વીકાર નહીં કરતી. આહાહા..! અંદર ધ્રુવ ચીજ ભગવાન વિરાજતા હૈ. આહાહા..! એક પામર પ્રાણી સાધારણ હો, ઉસે ઐસા કહના કિ તૂ પ્રભુ હૈ. ઉસે ઐસા લગે, યહ ક્યા કહતે હૈં. ભાઈ! તૂં પ્રભુ હૈ, પૂર્ણ ભગવાન હૈ. અંદર પૂર્ણ શક્તિ પડી હૈ. તેરા લક્ષ્ય ઉસ ઓર ગયા નહીં. ધ્રુવ ઓરકા તેરા ઝુકાવ અનંત કાલમેં કભી ગયા નહીં. આહાહા..!

'**દૃષ્ટિ જ્ઞાયકકે સિવા કિસીકો સ્વીકાર નહીં કરતી..**' ઓહોહો..! પંચ પરમેષ્ઠીકો દૃષ્ટિ સ્વીકાર નહીં કરતી. દૃષ્ટિમેં તો ભગવાન પૂર્ણાનંદકા નાથ ધ્રુવ સ્વરૂપ.. આહાહા..! ઉસમેં શરીર સુંદર મિલે, ઉસમેં કુછ પૈસા મિલે ઈસલિયે ઘુસ જાય. જન્મ-મરણકા અંત આયે નહીં. કહાં-કહાં રખડતા હૈ. કહાં નિગોદ ઔર નર્ક, ચૌરાસી લાખ યોની. આહાહા..! ઉસે ટાલનેકા ઉપાય તો યહ એક હી હૈ. '**ધ્રુવકે સિવા કિસી પર ધ્યાન નહીં દેતી;...**' દૃષ્ટિ ધ્યાન નહીં દેતી. દૃષ્ટિ ધ્રુવકે સિવા કહીં ધ્યાન નહીં દેતી. આહાહા..! યહ બહિનકે વચન હૈ. આજ બહિનકા જન્મદિવસ હૈ. આહા..!

'**અશુદ્ધ પર્યાય પર નહીં,...**' વીતરાગ ઓરકા સ્મરણ આદિ, ઉસ પર ભી દૃષ્ટિ નહીં હૈ. આહા..! શુદ્ધ પર્યાય પર નહીં. આહાહા..! શુદ્ધ પર્યાય આનંદકી પ્રગટ હુયી, ત્રિકાલી ધ્રુવકે અવલંબનસે, દૃષ્ટિ શુદ્ધ પર્યાય પર ભી નહીં હૈ. આહાહા..! કઠિન બાત હૈ. શુદ્ધ પર્યાય પર ભી દૃષ્ટિ નહીં હૈ. દૃષ્ટિ તો એક હી ત્રિકાલ ભગવાન અતીન્દ્રિય આનંદ એવં સુખકા ધામ. આહા..! ઐસી જો વજ્ર જૈસી શાશ્વત ચીજ, દૃષ્ટિ ઉસકે સિવા કહીં ટિકતી નહીં. ધર્મકી દૃષ્ટિ ઈસકે સિવા કહીં ટિકતી નહીં. '**કિસી પર ધ્યાન નહીં દેતી;...**' હો, સુને. પરંતુ અંદર દૃષ્ટિ જિસ પર હૈ, વહ દૃષ્ટિ દૂસરી જગહ ધ્યાન નહીં દેતી. આહાહા..!

'**યદ્યપિ સાથ વર્તતા હુઆ...**' દૃષ્ટિ સમ્યગ્દર્શન હૈ, ઉસકા ધ્યેય તો ધ્રુવ હૈ. ઉસકે સિવા કહીં ધ્યાન નહીં દેત. પરંતુ દૃષ્ટિકે સાથ જો જ્ઞાન હૈ,.. આહા..! હૈ? '**જ્ઞાન સબકા વિવેક કરતા હૈ,...**' જ્ઞાન સબકો જાનતા હૈ. વિવેકકા અર્થ જાનતા હૈ. જૈસા હૈ વૈસા ઉસે જાને. આહાહા..! ૧૨વીં ગાથામેં કહા હૈ ન? સમયસાર. ૧૧મેં કહા, '**ભૂદત્થમસ્સિદો**' ભૂતાર્થ ત્રિકાલ ત્રિકાલ ત્રિકાલ સનાતન સત્ય. ઉસકો પકડનેસે પ્રભુ! તુજે સમ્યગ્દર્શન હોગા. સમ્યગ્દર્શનમેં કેવલજ્ઞાન લેનેકી તાકત હૈ.

આહાહા..! ઉસકે સિવા અપૂર્ણ દશા હો, શુદ્ધ અલ્પ હો, અભી પૂર્ણ ન હો ઔર શુદ્ધતા અલ્પ હો, અશુદ્ધતા હો, વહાં કહા હૈ કિ જાના હુઆ પ્રયોજનવાન હૈ. **'तदात्वे'** ઐસા સંસ્કૃત પાઠ હૈ. વહ હૈ, વ્યવહારકા વિષય હૈ. પરંતુ વહ વિષય જાનનેલાયક હૈ, આશ્રય કરનેલાયક નહીં. આહાહા..! ઐસા સબ ફેરફાર. પૂરા દિન વ્રત કરના, તપસ્યા કરની, ઉપવાસમેં રુકના, ચોવિહાર, જમીકંદ નહીં ખાના, છ પરબી દયા પાલની, છ પરબી બ્રહ્મચર્ય પાલના. પ્રભુ! વહ સબ ક્રિયા હૈ. આત્મા તો આનંદકા નાથ જ્ઞાયકસ્વરૂપ હૈ. વહ જ્ઞાયક કોઈ ભી વિકલ્પમેં આતા નહીં. જ્ઞાયક વિકલ્પમેં કભી આતા નહીં. આહા..! વિકલ્પ ઔર જ્ઞાયક, દોનોં બિલકુલ ભિન્ન ચીજ રહતી હૈ. આહાહા..!

કહતે હૈં કિ દષ્ટિકે સાથ... દષ્ટિ દ્રવ્યકે સિવા કિસીકો સ્વીકારતી નહીં. પરંતુ ઉસ દષ્ટિકે સાથ વર્તતા જ્ઞાન સબકા વિવેક કરતા હૈ. જાને કિ યહ મર્યાદા ઇતની ખીલી હૈ, અભી ઇતના બાકી હૈ, મુજે અભી કેવલજ્ઞાન બાકી હૈ. યહ સબ વિચાર જ્ઞાનદષ્ટિમેં આતે હૈં, દ્રવ્યદષ્ટિમેં નહીં. આહાહા..! કલ તો કહા થા ન? આહાહા..! ભગવાન! પૂર્ણાનંદ જિસકી અપાર મહિમા, અપાર શક્તિ, ઉસકે આશ્રયસે સિદ્ધપદ જો હુઆ તો યહાં પરમાત્મામેં તો અભી ઉસસે અનંતગુના પડા હૈ. પરંતુ વહ દ્રવ્ય, અબ સિદ્ધપર્યાયસે વિશેષ પર્યાય કરેગા, ઐસા હોતા નહીં. ક્યા કહા? દ્રવ્યકે આશ્રયસે સમકિતસે સિદ્ધપદ પ્રાપ્ત હુઆ. પરંતુ ઉતની તાકતવાલા હૈ તો વહ સિદ્ધપદસે આગે કોઈ શુદ્ધિ બઢાયે, ઐસા નહીં હૈ. વહ તો સિદ્ધપદકી પર્યાય વહાં પર્યાયરૂપસે પૂર્ણ હૈ, વસ્તુ સ્વરૂપસે અંદર પૂર્ણ હૈ. ઔર પૂર્ણ હોનેકે બાવજૂદ, અચિંત્ય ઔર પાર હોને પર ભી સિદ્ધપદકી પર્યાયકે સિવા આગે ઔર ભી શુદ્ધિ કર દે, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! પૂર્ણ પદ પ્રાપ્ત કિયે બિના રહે નહીં. સ્વકા આશ્રય લેતે હૈં તો પૂર્ણ પદ પ્રાપ્ત કિયે બિના રહે નહીં ઔર પૂર્ણસે આગે જાનેકા કરના નહીં હૈ. કહાં જાયે? આહાહા..! દ્રવ્ય મહાપ્રભુ હૈ. પર્યાય તો ઉસકે આગે પામર હૈ. દ્રવ્યકે આગે પર્યાયકી કોટિ, કિંમત અલગ હૈ. ઉસ પર્યાયમેં બઢાવા કરના, દ્રવ્યમેં બહુત મહિમા હૈ, બહુત ગુણ હૈ, બહુત ગંભીર.. ગંભીર.. ગંભીર ચીજ પડી હૈ તો પ્રારંભસે સિદ્ધપદ તક આશ્રય લેગા, ઉસકે બાદ વિશેષ પર્યાય કરની હૈ, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! વહાં મર્યાદા હો ગયી.

મુમુક્ષુ :- સિદ્ધપદ તો..

ઉત્તર :- પર્યાયમેં પૂરી હુયી હૈ. વસ્તુમેં નહીં. આહાહા..! વસ્તુ તો પૂર્ણાનંદકા નાથ. ઐસી તો અનંત-અનંત સાદિઅનંત, કેવલજ્ઞાનકી સાદિઅનંત પર્યાય એક

જ્ઞાનગુણમેં હૈ. આહાહા..! ઐસી ક્ષાયિક સમકિતકી સાદિઅનંત પર્યાય એક શ્રદ્ધાગુણમેં હૈ. શાંતિ-વીતરાગતા-શાંતિ, સાદિઅનંત શાંતિ-વીતરાગતા અંદર એક ચારિત્રગુણમેં હૈ. આહાહા..! ઐસી સાદિઅનંત અનંત.. અનંત.. અનંત પર્યાય ઉસકે ગુણમેં હૈ. ફિર ભી વહ ગુણ વિશેષ કરે નહીં ઔર ગુણ પૂર્ણ કિયે બિના રહે નહીં. આહાહા..! અરે..! ઉસકા વિશ્વાસ કૈસે આયે? ક્યોંકિ બાહરસે સબ કિયા હૈ. શરીર, વાણી, મન, યહ, વહ. અંદર ચૈતન્યદલ પ્રભુ સનાતન અસ્તિ, મૌજૂદગી, હયાતી અનાદિ સનાતન સત્ય ઉસ પર દૃષ્ટિ કિયે બિના, સમ્યગ્દર્શનકી પ્રારંભ દશા હોતી નહીં. પ્રારંભસે પૂર્ણતા તક પરમાત્મા દ્રવ્યકા આશ્રય હૈ. આહાહા..! ખૂબ તો દેખિયે!

પૂર્ણ પર્યાય પ્રગટ હુયી. ભૂતકાલસે ભવિષ્યકાલ અનંત ગુના હૈ. ભૂતકાલમેં જિતની પર્યાય હો ગયી, ઉસકી સંખ્યાસે ભવિષ્યકી પર્યાય અનંતગુની હૈં. આહાહા..! ફિર ભી વહ પર્યાય શુદ્ધ હો ગયી, બસ, વહાં પૂર્ણ હો ગયી. અંદર તો પાર નહીં હૈ. પર્યાયમેં ઇતની હૈ, પરંતુ અંદરમેં પાર નહીં હૈ. ઓહોહો..! મહા ખજાના ચિત્ ચમત્કારી અંદર વસ્તુ, વહ તો જ્ઞાનમેં જ્ઞેયરૂપસે ખ્યાલમેં આયે, તબ ઉસકી મહિમા ઔર મહત્તાકી કિંમત હો. ખબર બિના કિસકી કિંમત કરે? વસ્તુ અંદર કૌન હૈ પ્રભુ? દેહદેવલમેં ભગવાન વિરાજતા હૈ. આહાહા..! વહી યહાં કહતે હૈં.

'**यद्यपि साथ वर्तता हुआ ज्ञान सबका विवेक करता है,...**' જહાં-જહાં જો-જો હો વહ જાનતા હૈ. '**तथापि दृष्टिका विषय तो सदा एक ध्रुव...**' આહાહા..! દૃષ્ટિકા વિષય અર્થાત્ ધ્યેય અર્થાત્ લક્ષ્ય, દૃષ્ટિકા લક્ષ્ય તો અકેલા ધ્રુવ હૈ. વહ કભી હટતા નહીં. ઔર ધ્રુવસે હટા વહ ધર્મમેં આયા નહીં. આહાહા..! ઐસી બાત હૈ. લોગોંને બાહરસે માન લિયા હૈ. અંદરમેં ક્યા ચીજ હૈ, કિતની તાકત હૈ, કિતના સામર્થ્ય હૈ, ઉસમેં કિતની ચમત્કારિક વસ્તુ પડી હૈ, અનંતાનંત ચમત્મકારિક શક્તિ હૈ. અનંત ચમત્કૃતિવાલી અનંતી શક્તિ હૈ. આહાહા..! ફિર ભી સિદ્ધપદ પૂર્ણ હુઆ તો બસ, ખલાસ હો ગયા. પરંતુ યહ પૂર્ણ યહાં રહા, વહ પૂર્ણ વહાં રહા. યહાં કમી હોતી નહીં. સિદ્ધપદ પ્રગટ હુઆ તો ભી દ્રવ્યમેં કમી નહીં હોતી. આહાહા..! ઇતના સબ આયા ન? કેવલજ્ઞાન, કેવલદર્શન, અનંતવીર્ય, અનંતઆનંદ. આહા..! સર્વ ગુણકી અનંત-અનંત વ્યક્તિ પ્રગટ હુયી. ફિર ભી અંદરમેં કુછ કમી નહીં હુયી. આહાહા..! વહ તો પૂર્ણાનંદકા નાથ વહી કા વહી હૈ. ઔર ઉસકી પર્યાયમેં હિન અવસ્થા-એક અક્ષરકે અનંતવેં ભાગમેં નિગોદમેં હૈ તો ભી દ્રવ્યમેં પુષ્ટિ હૈ, બાહર જ્યાદા નિકલા નહીં હૈ ઈસલિયે અંદર જ્યાદા પુષ્ટિ હૈ, ઐસા હૈ નહીં. આહાહા..! કોઈ અલૌકિક વસ્તુ હૈ. આહાહા..! ઈસ વસ્તુકી દૃષ્ટિ બિના દૂસરી ચીજકી કોઈ

કિંમત નહીં હૈ. આહાહા..! ગ્યારહ અંગકે જ્ઞાનકી ભી કિંમત નહીં. આહા..! ઈસ ચીજકે આગે બારહ અંગ ભી વિકલ્પ હૈ. આહાહા..! બારહ અંગકા લક્ષ્ય કરે તો ભી વિકલ્પ હૈ. પ્રભુ તો નિર્વિકલ્પ દશા અંદર હૈ. ઉસકે આગે બારહ અંગ તો સાધારણ હૈ. અરે..! લોગોંકો બૈઠના કઠિન પડે.

બારહ અંગ કિ જિસમેં અરબોં અક્ષર હૈં, ઉસકા અંતર્મુહૂર્તમેં સ્વાધ્યાય કર લે. આહાહા..! કૈસે યહ સબ? અસંખ્ય સમયમેં અનંત ગુણોંકી અનંત પર્યાયોંકી સ્વાધ્યાય કર લે. છહોં દ્રવ્યકી સ્વાધ્યાય અંતર્મુહૂર્તમેં કરે. બારહ અંગકા સ્વાધ્યાય અંતર્મુહૂર્તમેં કરે. ક્યા હૈ યહ? આહાહા..! યહાં તો થોડાબહુત આયે, પાંચ-પચીસ-પચાસ શ્લોક આયે તો (અભિમાન ચઢ જાય). યહાં તો કહતે હૈં, આહાહા..! વહ પૂર્ણ હુઆ વહાં પૂર્ણ દશા જ્ઞાયકકે આશ્રયસે હુયી. ફિર ભી પૂર્ણ દશા હુયી તો જ્ઞાયકમેં કુછ કમી હુયી, ઐસા નહીં હૈ. ઔર પર્યાયમેં અલ્પ જ્ઞાન અક્ષરકે અનંતવેં ભાગમેં નિગોદમેં હો તો ઉસકે દ્રવ્યમેં વૃદ્ધિ નહીં હુયી. આહાહા..! ઐસા કૈસા સ્વરૂપ! ઈતના કેવલજ્ઞાન આદિ અનંત-અનંત ગુણ પ્રગટ હો, તો ભી અંદર વૈસાકા વૈસા! આહાહા..! અચિંત્ય ચમત્કારી ભગવાન હૈ. ઉસકી બાતેં, બાપૂ!

પંચાધ્યાયીકાર તો કહતે હૈં કિ, બારહ અંગ ભગવાનકે શ્રીમુખસે આયે હૈં, વહ સ્થૂલ બાત આયી હૈ. લાલચંદભાઈ! આહાહા..! ઉસકી ગંભીરતા જો જાનનેમેં આયે વહ બાત બાહર નહીં આતી. આહા..! બારહ અંગ. ચૌદહ પૂર્વ તો ઉસકા એક ભાગ હૈ. બારહ અંગ તો ઉસસે વિશેષ હૈ. આહાહા..! અંતર્મુહૂર્તમેં અસંખ્ય સમયમેં બારહ અંગકા સ્વાધ્યાય કર લે. ગજબ! યહ ક્યા હૈ? પ્રભુ! આહા..! ઈતની તાકત તો શ્રુતજ્ઞાનકી ભૂમિકામેં હૈ. શ્રુતજ્ઞાનકી ભૂમિકામેં ઈતની તાકત હૈ. આહાહા..! અંતર્મુહૂર્ત અસંખ્ય સમયમેં કિતને શબ્દ! આચારંગકે ૧૮૦૦૦ પદ, એક પદમેં ૫૧ ક્રોડ શ્લોક, ઉસસે ડબલ સૂયગડાંગ, ઉસસે ડબલ ઠાણાંગ. બારહ અંગકી તો બાત હી ક્યા કરની! ઓહો..! પ્રભુ! અંદર બહિનમેં આયા હૈ, ઈસમેં એક જગહ આયા હૈ. બારહ અંગ અંતર્મુહૂર્તમેં જાન લે, તો ભી ઉસકી કોઈ વિશેષ કિમત નહીં હૈ. આહાહા..! અંતર્મુહૂર્તમેં બારહ અંગ! પ્રભુ! કિસકો કહેં! સ્વાધ્યાય કર લે તો ભી ઉસકી કિમત નહીં હૈ.

ભગવાન ધ્રુવ, વહાંસે દૃષ્ટિ હટતી નહીં. આહાહા..! યહ ચીજ કરનેકી હૈ. પઢકર, સમજકર, સમજાકર યા નિવૃત્તિ લેકર યહ કરના હૈ. આહાહા..! '**જ્ઞાન સબકા વિવેક કરતા હૈ તથાપિ દૃષ્ટિકા વિષય તો સદા એક ધ્રુવ જ્ઞાયક હી હૈ, વહ કભી છૂટતા નહીં હૈ.**' આહા..! બાદમેં બહિનને યહાંકા નામ દિયા હૈ. યહ ઉપદેશ યહાંકા હૈ. અબ, ૩૪૯. ઈસમેં કિસીને લિખા હૈ. સાઢે તીનસૌમેં એક કમ.

ચક્રવર્તી, બલદેવ ઔર તીર્થંકર જૈસે 'યહ રાજ્ય, યહ વૈભવ-કુછ નહીં ચાહિયે' ઈસ પ્રકાર સર્વકી ઉપેક્ષા કરકે એક આત્માકી સાધના કરનેકી ધુનમેં અકેલે જંગલકી ઓર ચલ પડે! જિન્હેં બાહ્યમેં કિસી પ્રકારકી કમી નહીં થી, જો ચાહેં વહ જિન્હેં મિલતા થા, જન્મસે હી, જન્મ હોનેસે પૂર્વ ભી, ઈન્દ્ર જિનકી સેવામેં તત્પર રહતે થે, લોગ જિન્હેં ભગવાન કહકર આદર દેતે થે-ઐસે ઉત્કૃષ્ટ પુણ્યકે ધની સબ બાહ્ય ઋદ્ધિકો છોડકર, ઉપસર્ગ-પરિષહોંકી પરવાહ કિયે બિના, આત્માકા ધ્યાન કરનેકે લિયે વનમેં ચલે ગયે, તો ઉન્હેં આત્મા સબસે મહિમાવંત, સબસે વિશેષ આશ્ચર્યકારી લગા હોગા ઔર બાહ્યકા સબ તુચ્છ ભાસિત હુઆ હોગા. તભી તો ચલે ગયે હોંગે ન? ઈસલિયે, હે જીવ! તૂ ઐસે આશ્ચર્યકારી આત્માકી મહિમા લાકર, અપને સ્વયંસે ઉસકી પહચાન કરકે, ઉસકી પ્રાપ્તિકા પુરુષાર્થ કર. તૂ સ્થિરતા-અપેક્ષાસે બાહરકા સબ ન છોડ સકે તો શ્રદ્ધા-અપેક્ષાસે છોડ. છોડનેસે તેરા કુછ નહીં જાયગા, ઉલટા પરમ પદાર્થ-આત્મા-પ્રાપ્ત હોગા. ૩૪૯.

'**ચક્રવર્તી, બલદેવ ઔર તીર્થંકર...**' અરે..! ઉનકા વૈભવ ક્યા થા, વહ ઉસકે ખ્યાલમેં આના મુશ્કિલ હૈ. આહાહા..! રાવણ જૈસે નર્કમેં જાનેવાલા, જિનકે સ્ફટિકકે મકાન. આહાહા..! યહાંસે મરકર નર્કમેં ગયે. ઉસકી કોઈ કિમત નહીં હૈ. યહાં કહતે હૈં, '**ચક્રવર્તી, બલદેવ ઔર તીર્થંકર જૈસે 'યહ રાજ્ય, યહ વૈભવ-કુછ નહીં ચાહિયે'...**' હમેં યહ રાજ્ય ઔર વૈભવ નહીં ચાહિયે, પ્રભુ! આહાહા..! ચક્રવર્તીકા રાજ નહીં, ઈન્દ્રકા ઈન્દ્રાસન નહીં. આહાહા..! બલદેવ તીન ખંડકે ધની. હમેં કુછ નહીં ચાહિયે, હમેં તો એક આત્મા ચાહિયે, બસ. આહાહા..!

લાગી લગન હમારી જિનરાજ સુજસ સુણ્યો મૈં,
લાગી લગન હમારી જિનરાજ સુજસ સુણ્યો મૈં,
કાહૂકે કહૈં અબ કબહૂ ન છૂટે, લોકલાજ સબ ડારી.

દુનિયા કૈસે માનેગી, ક્યા કહેગી. નિશ્ચયભાસી હૈ ઐસા કહેગી. આહાહા..! 'લાગી લગન હમારી જિનરાજ...' જિનરાજ અર્થાત્ આત્મા, હાં! સુજસ સુના. ઈસ ભગવાનકી બાત સુની. ભગવાનકા સુજસ સુના કિ યહ તો ચૈતન્યમૂર્તિ મહા ભગવાન. આહાહા..!

લાગી લગન હમારી સુજસ સુણ્યો મૈં,
કાહૂકે કહૈં અબ કબહૂ ન છૂટે, લોકલાજ સબ ડારી.

દુનિયાકો દૂસરી કિમત હૈ. ઐસે-ઐસે વ્રત ઔર તપ કરે ઉસકા કુછ નહીં ઔર યહ એક આત્માકા ધ્યાન કરે ઉસમેં કેવલજ્ઞાન હો જાયે. આપકી બાતેં બહુત (ઊંચી)!

ઐસે મશ્કરી કરે. કરે, બાપૂ! આહાહા..!

યહાં કહતે હૈં, રાજ્ય આદિ વૈભવ કુછ નહીં ચાહિયે. આહાહા..! ઈન્દ્રકા ઈન્દ્રાસન ઈન્દ્રકો નહીં ચાહિયે, પ્રભુ! અભી સમકિતી ઈન્દ્ર હૈ. ઉનકી એક રાની હૈ. ક્રોડોં રાનીમેં એક રાની હૈ, વહ ભી એકાવતારી-એક ભવતારી મોક્ષ જાનેવાલી હૈ. વહાંસે નિકલકર મનુષ્ય હોકર મોક્ષ જાનેવાલી હૈ. આહાહા..! વહ ભી હમેં કુછ નહીં ચાહિયે. એક મેરા નાથ, જિસ ધ્રુવમેં મેરી દષ્ટિ પડી, વહ દષ્ટિ હટતી નહીં. ઔર સિદ્ધપદ લેકર હી છૂટકારા હૈ. સિદ્ધપદ લેકર હી છૂટકારા હૈ. ઉસકે સિવા કહીં અટકના નહીં હૈ. ઔર પીછે... વહ તો પહલા કાલ ઐસા થા. ઐસે કાલમેં ગિરના તો નહીં હૈ, પરંતુ ઈસ પંચમકાલમેં ઐસા આતા હૈ, ૩૮વીં ગાથા. આહાહા..! જો હમેં યહ પ્રગટ હુઆ હૈ, વહ અબ ગિરનેવાલા નહીં હૈ. પરંતુ પ્રભુ! આપકો વીતરાગ તો મિલે નહીં હૈં. પંચમકાલમેં વીતરાગકા તો વિરહ હૈ. પરંતુ પ્રભુ! વીતરાગકે સિવા મહા મહિમાવંત પ્રભુ મૈં તો યહાં હૂં ન!! પંચમકાલમેં ભી મૈં તો આત્મા અનંત-અનંત વૈભવ, અનંત-અનંત ઋદ્ધિ ઔર અનંત ચૈતન્ય ચમત્કારી વસ્તુ અંદર પડી હૈ. આહાહા..! ઉસકે આગે દુનિયાકી કોઈ કિમત નહીં હૈ. આહાહા..!

'**ઈસ પ્રકાર સર્વકી ઉપેક્ષા કરકે...**' ચક્રવર્તી, બલદેવ ઔર તીર્થંકર. પૌને નૌ બજને આયે ન? પૌન ઘણ્ટા કરના હૈ? '**એક આત્માકી સાધના કરનેકી ધુનમેં અકેલે જંગલકી ઓર ચલ પડે.**' આહાહા..! ૯૬ ક્રોડ સ્ત્રિકા સાહિબા અકેલા જંગલમેં ચલા ગયા. ઈસ ઋદ્ધિમેં બાહ્યમેં પ્રગટ કરનેકો. ભગવાન પરમાત્મા સ્વયં હૈ, ઉસે પ્રગટ કરનેકો ચલ પડે. પૌન ઘણ્ટા હો ગયા. (શ્રોતા :- પ્રમાણ વચન ગુરુદેવ!)